

LA TRALLA

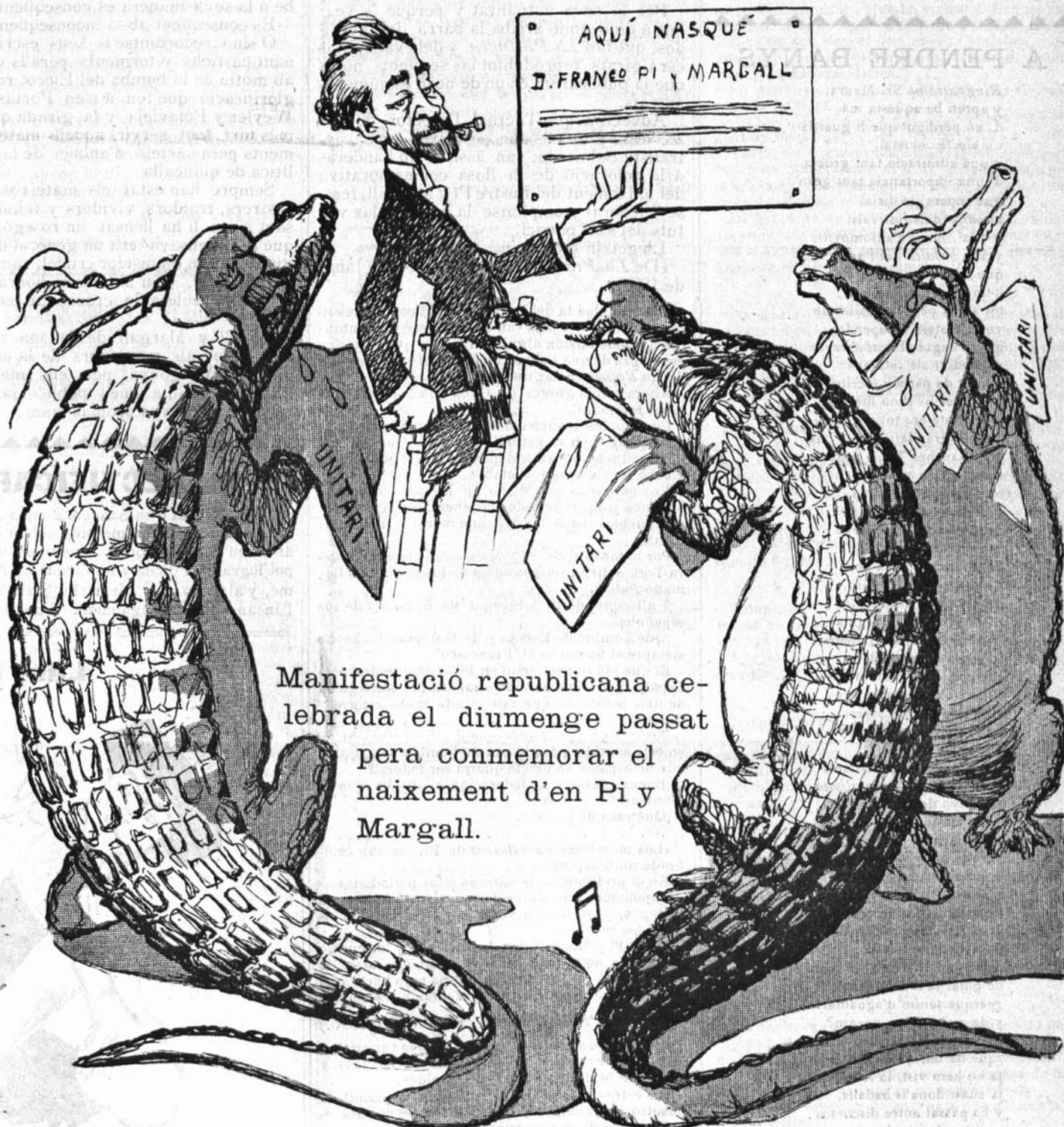
SURT ELS
DIVENDRES

5.

Diputació, 262

Els cocodrils

Manifestació republicana celebrada el diumenge passat pera commemorar el naixement d'en Pi y Margall.

L'acte realitzat el passat diumenge ab motiu de colocar una llosa commemorativa del naixement del il·lustre Pi y Margall en sa casa nadiua, vingué á esser un torneig entre federals y unitaris.

La venerable figura del gran mestre del autonomisme es un bon reclam pera'ls partits que's disputan la gloria d'implantar la República á Espanya, y es per aixó que'l passat diumenge Barcelona presenciá'l curiós espectacle de veure confosos als que seguint las petjadas d'en Pi volen l'autonomia de las regions com á base de la República y als que sols pretenen destronar un Rey pera eregirne un altre ab el cambi de nom consegüent, ó sia batejant ab el nom de República lo que no fora més que la continuació del actual estat de cosas. En una paraula: confosos centralistas y autonomistas, encare que sembli increible.

Els nostres elements hi tingueren ben nodrida representació, si bé fent constar que l'adherir-se al acte era tan sols pera rendir tribut al sabi autonomista, allunyant tota intervenció en lo que's referia als visos ó color polítich que'ls més dels republicans pretengueren donarli.

Observarem el retrahiment de capdals entitats catalanistas en l'acte del diumenge, lo que segons remors fou degut á haver corregut la veu de que l'acte que's celebrá tindria certa tendència de caràcter polítich. La TRALLA hi enviá son representant y al ferho constar, tenim d'aprofitar la ocasió pera manifestar que nostra representació en aquell acte no fou més que sincer tribut de la ferma admiració que proressém al ideal que ab tant brahó com conseqüència política, defensá En Francisco Pi y Margall.

Lo que no compreném es la frescura de tots aquests elements unitaris-lerrouxistas que acapdilla en Salmerón, y la inconmensurable mandíbula del Director de *La Putinera*, Alcalde per casualitat de Barcelona qui, no recordantse que'l mateix diari que dirigeix feu una campanya á mort al il·lustre catalá, y oblidant que desde sas columnas se dirigiren grollers insults y sagnantas befas á n'en Pi y Margall perque defensava seguint la conseqüència política que tant li alaba *La Putinera* d'are, l'autonomia de la avuy República de Cuba, va fer el passat diumenge un discurs en el que feya ressaltar com á una de las mellors qualitats d'en Pi, la de la conseqüència política, *virtud rarisima en estos tiempos que corremos de tanta inconsecuencia política en algunos hombres.*

Llegeixin en altre lloch de LA TRALLA en l'article "Insults á n'en Pi y Margall, y

un cop ho hagin llegit cotegint ab *La Putinera* del diumenge, y si no s'escriu-
xeixen serà que no's creuran que á n'el
món hi hagi qui tingui la poca dallonsas
d'aquests quatre perdularis que's vendrian
l'ànima per cinch cèntims si trobessin qui's
hi comprés.

Nó; En Pi y Margall no'ls voldria pas els
vostres afalachs d'are. Ell qu'estimava més
que la República. la Autonomía, puig ha
deixat escrit qu'es preferible una monar-
quia ab autonomia á una República unita-
ria, no podria lligarhi ab els que defensen
las *cuatro unidades*, ni ab els enemichs del
nacionalisme, ni ab els glorificadors del
servey obligatori.

No hi lligaria y encare faria més. Llen-
saria dessorre dels vostres caps l'anatema
de falsaris, mercaders d'ideals, explotadors
del poble que tant estimava en Pi y del que
tan estimat era.

En aquest cas del diumenge s'ha eviden-
ciat plenament que'l poble la sent á l'ànima
aquella autonomia que predicava en Pi, y
que als pastors los hi ha sigut forsós seguir
al remat, ja que'l remat no'ls hauria seguit
á n'ells.

Aquest fet haurá sigut una revelació pels
amos del moviment republicà, y per aixó'ls
hi caldrà estudiar la manera de fer compa-
tible un programa eminentment federal ab
l'espirit eminentment centralista del quefe
Salmerón. Ja'ls hi donem feyna.

El poble catalá es federal! Els republi-
cans ho son perque ab la república ansien
la federació dels Estats que constitueixen
la Península; els catalanistas ho son perque
volém la llibertat de les nacionalitats ibe-
ricas; fins els carlins ne son, perque en son
programa hi figura'l regoneixement dels
furs de las regions d'Espanya.

El moviment nacionalista avansa més
depressa de lo que's creu en general. Fins
els que's creuen sos enemichs l'impulsan y
no trigará'l día que confosos en un sol ideal
gran més que tots els altres, treballarem
tots á la una pera implantarlo ja qu'es gene-
ral en la terra catalana aquest desitj!

GNOM

A PENDRE BANYS

Ringraziamo Sr. Maura,
y apreti ba aquesta mà
d' un perdigot que li guarda
un afecte colossal,
y una admiració tant grossa,
d' una importància tant gran
que supera jjo diria!
al *palor* dels festivals,
y á la *course* d'automòvils,
y á la *batalla* del Parch,
que durant aquestos días
hem tingut de suportar;
tot aquest pet d'entusiasme
vostè mateix comprendrà
qu' es degut al *real decreto*
concedint als catalans
el dret de parlar y escriure,
que ja es ha prou llibertat.
Que vostè era tot un home
de més grandaria que'l nas
d'en Sanchez Toca, y que pesa
més arrosas que no val,
tot aixó ja m'ho sabia
y ho duya ficat al cap,
pero vaja no me'l creya
ni remotament capes
de donarnos tanta cola
de rifarnos tant y tant,
ab el *tros d'autonomia*
que'ns ha volgut regalar.
Y per aumentans la pena
lleigeixu qu'ha declarat
qu' are ja no veurém crisis
ni ab una vintena d'anys,
y es farà tan necessari
que si's volgués retirar,
aniriam á trobarlo
perque seguis governant,
(per tractarse d'una *alhaja*
tamanyo de pá de ral).
Aixó dit en broma *pase*,
pero en serio fa fredat,
perque pot produhir sustos
y enfermetats y desmayos,
y es que'l poble no l'aguantu,
¡que dimoni ni mitj any!
¿Com se compren D. Antoni
la seva tranquilitat?
¿perque busca que'ns acabi
de pujar la mosca al nas?
¿perque tenim d'aguantarlo
y de qué serveix vejam?
Mirí's fruyts d'aquell viatge:
¿que ha fet, que's lo que farà?
ja ho hem vist, la *temporada*
ja quasi dona'ls badalls,
y ha passat entre discursos
y xistes d'actualitat
per entretenir l'estona

al Congrés dels diputats.
Res de poètic, que senyali
profitosos resultats,
ni una tassetta de caldo
pel país agonitzant,
y aixó vostè ho considera
cumplir com es natural;
així ja comprench de sobras
que després de tan treball
decideixi tocar pipa
y se'n vagi á estuejar
are que la caló apreta,
que lo demés ja's farà.
Alsa donchs plegui la *pista*
y tothom ja pendre banys!
qu'aquí'l poble ja destila
gotas de suhó y de sanch,
esperant veure que tornin
quant estiguin descansats,
per que estudiin el medi
de donarnos pam á pam
totas aquelles promesas
que may ningú complirà
y busqui be la manera
de crear un impost flamant,
qu' augmenti d' una vegada
el preu de la carn y el pá,
que la gent s'atipa massa
y tothom peta de grás;
aixó es una idea bona
y podria donar ral-
per el gasto imprescindible
de passar l'istiu al bany,
per lo demés repeteixo
qu'apreti de nou la mà,
que's de justicia agraïrhi
tanta bona voluntat
en concedirnos reformas
y en volguernos governar.

¡Y pensar que'ls trens mutilan
ignoscents á cada pas...!
vagi, vagi, Sr. Maura,
¡vagin tots á pendre banys!!

PEP DE LA TRALLA

Insults á n'en Pi y Margall

Per la seva actualitat y perque's vegi
fins á quin punt arriba la barra dels perdi-
dos, que fan *La Putinera*, y dels vallesistas
cara-girats, reproduhim las següents notes
que ja publicarem en un de nostres números
passats.

Advertim que l'actual Director de *La*
Perdida y tots 'ls que segueixen á n'el cen-
tralista Salmerón, van assistir ab banderas
á la colocació de la llosa commemorativa
del naixement del ilustre Pi y Margall, fent-
se'l federal y omplintse la boca de las vir-
tuts del savi patrici.

Llegeixin y escupin:
(De *La Publicidad* del día 28 de Janer
de 1896).

«Es fatalidad la del Sr. Pi. Se está callado mien-
tras las cosas del país van mal. Parece que enton-
ces no tiene misión alguna. Pero así que hay una
esperanza de que todo se mejore, ahí sale él con su
Nuevo Régimen á dar una campanada.

Ahora con la guerra de Cuba está haciendo una
labor *patriótica*.

Cuando los insurrectos comienzan á ir de capa
caída, sale él en su periódico diciendo que un pue-
blo que lucha por su independencia (el cubano) es
y debe ser siempre respetable.

Eso es bueno para dicho en los periódicos fili-
busteros y en los de todos los enemigos de España.

A pueblos así se les defiende moral y material-
mente.

Por lo tanto el Sr. Pi y Margall debiera ir á Nue-
va York á dirigir el periódico de los mambises lla-
mado *Patría*.

Y allí aprendería á renegar de España y de los
españoles.

¡Qué hombre de Estado y de Gobierno ha hecho
siempre el bueno de D. Francisco!

El que vió impertérrito en 1873 cómo se deshacía
España, ¿no ha de ver con simpatía la insurrección
de una provincia que nos cuesta tanta sangre y
dinero?

Por una parte es bueno que D. Francisco hable
en este sentido, porque con un hombre así, ¿quién
que de español se precie querrá ser federal?

¡Buena andaría la federación el día en que se
plantease!

¡Qué casa de locos!»

«Los mambises *bizcarras* de Bilbao han cele-
brado un banquete.

En él prohibieron la entrada á los periodistas.

Suponemos que allí se darían vivas á Maceo y á
Matagás, y se harían votos por el triunfo de los
forajidos rebeldes.

Entre Pi y Margall, los *bizcarras* y los cuatro
gatos que aquí tenemos, que también estan en
espíritu con los insurrectos, habría para hacer una
zarzuela que se podría titular *Tontos y traidores*»

(De *La Publicidad* de 12 de Mars de 1896.)

«La *Asamblea Federal*, órgano de los vallesistas,
llama á D. Francisco Pi Margall ilustre faccioso, y
á los que le siguen puñado de rebeldes.

Hace tres meses si nos hubiésemos permitido
nosotros tales calificativos, los federales nos hubie-
san llenado de improperios.

Hoy son ellos los que apedrean al ídolo.

Lo correcto sería separarse de él sin palabrotas
ni riñas de gallos.

Porque eso significaría que al menos le habían
respetado durante su largo período de jefatura.

No es censurable D. Francisco por lo que ha
hecho con los federales, sino lo que pretende hacer
con los cubanos.

Eso es ser algo más que ilustre faccioso.»

(De *La Publicidad* de 6 d' Octubre de
1896):

«El Sr. Pi y Margall publica en su periódico una
filípica contra los centralistas y zorrillistas.

Hablando de lo que ha dicho el Sr. Salmerón,
de que hoy, mientras tengamos la guerra de Cuba,
ninguno que se precie de español debe sublevar-
se, dice el órgano del Sr. Pi «que si la guerra de
Cuba llega hasta diez años, como la pasada, habrá
que vivir diez años arma al brazo, o sea no com-
prometer los intereses de la patria. Termina pre-
guntando si debe sacrificarse en una guerra esté-
ril la flor de la juventud española, y si se debe co-
meter la iniquidad de exigir sólo a la *plebe* tan
hondo sacrificio.»

Esta vez el Sr. Pi ha estado inoportuno.

Este artículo lo debió haber publicado cuando
se embarcaban nuestras tropas.

Hasta ahora, siempre que ha escrito en *El Nuevo*
Régimen ha sido para inutilizar algo, Dios sabe
por cuenta de quien.

Esta vez se ha retrasado un poco».

(De *La Publicidad* de 22 de Desembre
de 1896):

«La nota cómica:

«El Sr. Pi y Margall ha publicado una circular
en la que se dice que urge reorganizar el partido
federal en España, pues cuando el país está en si-
tuación crítica y pueden sobrevenir acontecimien-
tos importantes, ha de constituir aquel partido
una esperanza, para lo cual es menester que se
reorganice.»

Bien deben comenzar á ir las cosas cuando
D. Francisco se resuelve á exhibirse.

Nunca lo hace sino cuando puede estorbar algo.
¡También es sino de hombre!»

Y no'n volém posar més perque la cara'ns
cau de vergonya al pensar que ab lletres de
la nostra impremta hem de compondre tals
indecentadas contra del home que fou com-
batut per la seva sincera conseqüència po-
lítica, pels mateixos que avuy fan servir la
seva memoria de reclam.

No podem negar que *La Putinera* tam-
bé á la seva manera es conseqüent.

Es conseqüent ab la inconseqüència.

O sinó recordintse'ls seus escrits deman-
ant cástichs y tormentos pera'ls detinguts
ab motiu de la bomba del Liceo; recordis la
glorificació que feu á n'en Portas, Marzo,
Weyler y Polavieja y la girada que ha fet
més tart fent servir aquells mateixos tor-
mentos pera carteló d'anunci de la seva po-
lítica de quincalla.

Sempre han estat els mateixos. Sempre
rastrers, traidors, vividors y tahuls. Incen-
sant á qui li ha llessat un rosegó, tant si'l
que'ls hi llessava era un general despresti-
giat, com un inquisidor crudel, com un asse-
ssi legalisat, com un obrer honrat que ha
tingut la feblesa de creure ab sas prome-
sas.

En Pi y Margall desde son repós deu
malehirlos als mercaders de la conciencia
obrera. Vergonya per ells mentres va
atansantse el día que'l poble's farà la jus-
ticia per las sevas propias mans.

¡A RECTIFICAR!

Deya l'Ojeda ó en Saavedra—no recordo are
quin dels dos—en un meeting celebrat fa poch
al Circo Español: que'l *proletariat* únicament
pot lograr «su dicha y felicidad», en l'anarquis-
me, y aixó no deu afirmarho aixís com aixís
l'incansable propagandista llibertari. Aytal

manifestació demostra que no ha estudiat el
mohiment nacionalista catalá—donchs no li
vuy atribuir una mala fé que no suposo tinga
—y cregui el fogós orador, que valdria la pena
que l'estudiés.

Si se n'hagués preocupat, no hauria parlat
com ho feu. Hauria dit que l'ideal anarquista
es avens, es amor—segons son criteri—pero
jamay afirmar que fos l'únich á satisfacer l'hu-
manitat.

No pretench rebatre son ideal, pero si afirmo
que'l Catalanisme, genuinament autonomista,
pot dur á cap l'aspiració de benestar dels
obrers.

L'Anarquia será un ideal tan sublim com
vulguin els seus adeptes, pero las ideas poden
serho molt de bonas, que si no van acompaña-
das d'uns soldats perfectes com ellas, serán
lletra morta. Precisa, donchs, perfeccionar als
homes.

Convensut el Catalanisme d'aquesta realitat,
es per aixó qu'estudia la implantació d'escolas
modernas ahont el poble—y á n'aquesta deno-
minació hi van incluits els que tenen diners y
els que nó—s'hi eduqui social y políticament
pera que'n surtin ciutadans conscients y dignes,
inculcats del respecte y tolerancia necessaris
pera lograr el regnat del amor. Y d'aquí en
provindrán amos que, conscients de sa missió,
considerarán al treballador, no com una roda
de la maquinaria, sinó com á un company, com
á un col·laborador qu'aporta la forsa á n'allà
hont ell hi facilita els interessos, y ahont el
sabi hi deposita la ciencia.

Y l'obrer, educat també en l'escola y enmi-
rallat en la virtut del patró, no mirarà á
n'aquest com á un tirá, sinó que veientlo com
un verdader pare, l'ajudarà animós en sa
empresa.

Aquesta es la tasca del Catalanisme; penosa
y llarga, sí; pero ferma, segura...

Are, respecte á lo que més tenen els anar-
quistas y que'ls fa comparar per un igual á
totas las ideas que no sigan las sevas, aixó es:
l'autoritat, no la tenim. Que convenientment
educada no posará la má falsament, que la
educació del poble, fentlo coneixedor perfecte
de sos drets y devers, també la farà inneces-
saria.

FRITZ

¡SACRÍLECHS!

Si á molts dels que'l diumenge passat anaren
á la manifestació que'n honor del gran Mestre
En Pi y Margall els haguessin dit que ab
aquell acte, el immortal patrici resuscitaria,
estich plenament convensut que se haurían
quedat á casa, inventant calumnias, redactant
grollers insults per amargar altre volta la vida
d'aquell venerable vellet, que mentres visqué,
no rebé més que cossas y disgustos dels que
avuy hipòcritament també li *rinden tributo* per-
que's cosa que costa poch, y al ensemps perque
saben que no tornarà may més á eclipsarlos ab
sa autorizada veu, ab sas sabias doctrinas, y
ab sas honradas ideas.

Aquestas reflexions me feya el día de la
manifestació al veure al costat d'en Vallés y
Ribot qu'anava ab lo cap baix, trist, com si la
conciencia li remordís, caminant mitj d'esma,
ab passos indecisos com los de un condemnat
á mort, al Sr. Corominas, el mateix, qui desde
las planas del diari més rastrer y caragirat de
Barcelona *La Publicidad*, s'entretingué durant
la vida d'en Pi á insultarlo y motejarlo ab los
calificatius més baixos y denigrants que inven-
tarse's puga.

Que la repasin *La Publicidad* els bons fede-
rals, aquells que posan com aixís ho feya el seu
mestre la Autonomia per sobre la República,
aquells, que no han blincat l'espinada devant

Las grrrrans festas

Barcelona.— ¡Fuig d' aquí que no estich per festas!

del Santon de las cuatro unidades (com diu un estimat confrare), devant d'aquesta momia fracassada del Sr. Salmerón.

Que la repassin La Publicidad y allí hi trobaran la proba de lo que dihem, y aixís tal vegada's convencerán que aquestos directors de la Unión Republicana que aquí capitaneja D. Sebio y que anaren a la manifestació, no son res més que els detritus de tots els partits, capassos de fer tots els papers de l'auca per aguantarse en l'empimparat lloch ahont la inconsciencia d'una part del poble els ha portat, per vergonya y agravi de la Barcelona que pensa, que estudia y que treballa per lo seu engrandiment moral y material.

Nó; no hi anaren aquestos homes per rendir un tribut sincer y franch al genial autor de Las Nacionalidades; no hi enviaren las masses fraternals, perque recordessin y admiessin las virtuts cívicas y las humanas doctrinas del apóstol del autonomisme, nó; ho ferén ab lo fi malvat y mesquí, de copar als federals avuy separats de la Unión, y de poguer contestar si aquestos se atribuissin la gloria de la jornada, que la gloria era per ells per la Unión Republicana, que hi havia abocat tota la remada que lo mateix serveix per cridar Visca en Pi, que Visca en Salmerón, (el foch y l'aigua) que Visca la Llibertat com Vivan las caenas, sers sense pensa propia, que no van enlloch, sinó els hi portan.

Es per aixó que fins en Vallés y Ribot (que es tot quant se pot dir) se'n dona compte... y vergonya, y es per aixó que anava ab lo cap baix, trist, y apesarat.

Y també es per lo mateix que molts dels que havém alsat un altar en nostre cor a las doctrinas del insigne Pi y Margall, contemplavam ab indignació a n'aquestos farsants sens pudor, que guiat s'olsament per passions mesquines, perpetravan lo sacrilegi de fer servir la memoria de un mort il·lustre model de honradesa, per los seus fins bastards.

¡Pobre Pi y Margall! no están satisfechos de haverle martiritat durant la teva vida que fins després de mort jugan y explotan la teva santa memoria, y lo teu honrat nom.

¡Sacrílechs més que sacrílechs!

FIBLÓ.

A "UN SOCIO," DE "LA AMISTAD OBRERA," DE PREMIÁ DE MAR

Per la carta que publiquen en lo periódich La República de Mataró referent a lo d'aquella societat, veig que no sabeu pas com aná la qüestió.

Socio, heu ficat els peus (hauria de dir potas), com vulgarment se diu, a la galleda.

Comenseu per dir que'ls sucesos que s'hi desarrrollaren fou a 29 del mes passat, essent al 28.

Seguiu dihent que sens'esser vos dels que estavan a fora cridant, ni dels que estavan a dintre aplaudint, podeu jutjar ab sanch freda. ¡Ja! ¡ja! no'm feu riure.

"Trátase (continúheu) a mi ver de una conferencia social preparada u organizada por socios que desean despertar en lo posible a los soporiferados." (Quina parauleta!) No, socio, no; aquí no's tracta de tal aca ni tal barreja; si majorment els que tractan de despertar a los soporiferados (com diheu vos), son els mes ignorants de Premiá y en proba d'aixó que la majoria d'ells no saben llegir ni escriure.

No's veu tampoch en mals ulls que aquests socis siguin republicans; lo que's veu en mals ulls es que, una societat purament de mútuu auxili com aquella, vulgan convertirla a tota costa en política.

Y, no sabeu que'l primer crit va ésser d'una protesta y no un ahullido de "¡fuera!", com diheu vos? Si els dels ahullidos de "fuera", van ésser de vostres correligiaris, home (si'n sou).

Y aneu dihent: "En resumen; dos bandos políticos en una sociedad que no puede hacer en su seno política, pero que uno de ellos procura desbarrar cuanto organiza el contrario." (ara'ns acabeu de negar) ¡Ahont son els dos bandos que vos parieu? Si allí hi ha republicans federals y unitaris, carlistas, monárquichs, socialistas, anarquistas... y tot lo que puga haberhi; y si en su seno no pot ferse política ¿perqué han de fernalhi els republicans?

¿En que quedém?

No'ns voleu permetre declarar els que tenen la culpa... si no hu sabeu. També seguiu dihent que els que ahullaban, no tenen el mes petit concepte de dignitat, ni d'humans... y aquests son tots republicans; ara m'heu agradat!

Després parieu dels ninots del Jurat y... val mes que no'us contesti; perque tothom sab que's mouen a voluntat de la Junta Directiva.

Per acabar vos tinc de dir que no us digueu "socio", de aquella societat, sens' esserne, donchs, sé positivament que ni s'ols sou de Premiá; que féreu aquell escrit per lo que'us explicaren uns quans dels vostres, y que un'altra ve-

gada avans de posar res a La República feu per manera de enterarse'n bé, periodista de pa sucat ab oli.

UN QUE NO ES PERIODISTA, NI SOCI DE "LA AMISTAD," PERO QUE ERA A LA VETLLADA. Premiá de Mar, 12 Juny de 1904.

GERMANOR

Que nostres enemichs ens titllin de clericals y reaccionaris es cosa que no'ns estranya, que ab un arma ó altra'ns han de combatre; lo que sí'ns condol, es que hi hagin catalanistas que fent cas d'alló, vulguin que'l catalanisme's separi en dretas y esquerras. ¿Per quina rahó?

Lo catalanisme no es un moviment nacionalista, y dintre aquest, no s'hi agermanan todas las classes sociales? ¿No es lo catalanismo un movimiento democrático, tolerante?

Donchs, ¿per qué divisions?

¿Es tal vegada que'ls grans s'imposan als petits, ó que aquests s'imposan a n'aquells?

No hem vist tals imposicions; sino que hem vist que tot individu que forma a n'aquest moviment nacionalista, siga la que siga llur idea política ó religiosa, respecta y es respectat, donchs, qui no tolerés deixaria d'esser catalanista, perque fora incompatible llur modo de sentir y pensar ab lo del catalanisme.

Cal pregonarho ben alt: lo catalanisme es colectivitat individualista, y per aixó agermana a tots los catalans.

Las dretas y esquerras no son democracia; no son tolerancia; no son individualismo; que se'n convensin d'aixó los que aspiran a divisions. Aquestas aboleixen la germanor trencant los vincles de la tolerancia y criant l'odi; la rencunia; l'imposició de l'home per l'home, y aquesta cria de disbaixas es inevitable y ningú l'atura, que es filla de la mateixa naturalesa.

Las divisions sempre serán divisions, y son molt més funestas pels homes quan n'es causa la política ó la religió.

La dreta y l'esquerra del catalanisme fora donar carn al llop ab las trontolladoras diferenciaciones que surgirían, y allavors sería quan individus que per sa intolerancia en llurs ideas, ara no poden ingressar en nostras filas, hi ingressarian, convertint lo catalanisme en un'altra Babel.

Germanor, germanor y germanor; que si aquesta es la mare de la democracia y de la tolerancia, també farà que nostra colectivitat individualista siga més nombrosa y per lo tant més aprop lo dia de cantar l'alelu-ya! de nostras llibertats.

ANTONI VALLBONA

Tarragona, Juny de 1904.

Tribuna de "La Tralla,"

Sr. Director de LA TRALLA:

Pregunta 8.^a

¿Quina diferencia hi ha de la República d'en Salmerón a la monarquía constitucional?

Resposta 1.ª a la pregunta 8.^a

No més hi ha la diferencia de nom y l'esser la monarquía constitucional hereditaria. Més si tenim en compte aquest segon extrém veurém que no te cap importancia, ja que tant en la República d'en Salmerón com en la monarquía constitucional que a ne'l poder representatiu, legislatiu y executiu los hi están encomenadas las mateixas funciones en la monarquía com en la República. Si bé pot objectarse que en la República d'en Salmerón lo cap d'Estat es nombrat per elecció y aixó podria suposar una forma de Govern més perfecta, no hi ha tal perfecció perque la intervenció del poder representatiu casi bé es nula en lo que's refereix al poder executiu y legislatiu y per lo mateix no val la pena de barallarse per si al cap d'Estat se l'anomena President ó Rey ja que en lo demés no varia'ls procediments anticuats que avuy nos regeixen.

E. G. G.

Granadella 25 de Juny de 1904.

Resposta 2.^a

Al meu entendre, la diferencia que hi ha entre una y altra es ben poca, puig se reduceix a que en comptes de Rey, hi hauria President de la República, lo qual que pera mi's reduceix en aquella frase dels de allende: los mismos pe- rros, pero con distintos collares.

Mani a S. S. S.,

S. M. V.

Tarrassa, 24 Juny de 1904.

Tribuna de "La Tralla,"

Sr. Director de LA TRALLA:

Pregunta 9.^a

¿Es compatible lo Catalanisme y l'Anarquisme? ó més ben dit: ¿Hi caben dins del Catalanisme'ls anarquistas?

E. G. G.

(S'admeten respostas concisas en aquesta redacció fins el dilluns.)

Foment Autonomista Catalá

SECCIÓ D'INSTRUCCIÓ

Demá dissapte a las nou de la vetlla, en el Teatre de las Arts, tindrà lloch un festival organísat per aquesta Societat, a benefici de la Escola gratuita Catalana "Mossen Cinto". Se posará en escena La Filla del Mar den Guimerá y Crit de Patria den Forgas.

En atenció a la finalitat de la festa hi pendrá part el barítono en Joseph Calvet y la secció Choral composta de 25 noys cantarà cançons populars catalanas.

LOSQUE VEUHEN LA PALLA AL ULL DELS ALTRES...

En La Putinera del dia 21 del prop-passat mes de Juny, un fulano anomenat Antoni Cantallops, publicá un article, en qual article s'hi veu la mala fe en que procedeixen els perdidos; está tan faltat de la vritat, com de sentit comú.

Comensa l'individu de marras dihent que'l Catalanisme no s'havia may preocupat de l'obrer fins ara, que segons lo dir d'ell, ja's veu a l'altre mon. Continúa dihent que'l partit catalanista ha demanat la cooperació del proletari, pro que aquest com era de creure, no s'ha deixat enganyar; puig els tals catalanistas no més son llegits per ells mateixos.

Se necesita proceder ab molt mala fe, pera afirmar tals tonterias, puig si tots els perdidos com el tal Cantallops se prenguesin la molestia de estudiarnos una mica, veuriam com en tots los setmanaris, que son el portaveu del Catalanisme, som molts els obrers que hi escribim.

Si el senyor Cantallops no fos d'aquells que veuhen la palla al ull dels altres y no veuhen la viga al ull de ells, no diria may que'ls catalanistas son incapassos de resoldre'l problema social, per lo sol fet de compondres el Catalanisme de industrials, comerciantes, metjes, etc., etc.: puig ¿y en el partit republicà unitari, de qué's compón? pues si treyéim la massa inconscient veurém que no més hi quedan que advocats com el mateix Salmerón, el negre Junoy, el cándido Vallés y Ribot, el farsant Lerroux, ex-propietari, ex-anarquista y enredón de primera classe, metjes istil curandero com el JOVEN Ardid, directores de periódichs y regidors fantástichs com en Corominas, en Roca y Roca, homes que tenen el fer de propagandista com un ofici com son els llibers, Navarros, Aguiló y companyia, obrers de camama com un Zurdo Olivares y aquell prestamista anomenat Palau que ell mateix se titula obrer pro cuydantse de explotar als seus semetjans.

Tots los anteriorment descrits son capassos segons lo parer de n Cantallops, de redimir a l'obrer si tenim en compte lo que'ls hi importa'l porvenir del proletari per l'ofici que están professant.

UN PROLETARI
(de la Fraternitat Republicana de Sans)

El Centro Castellano s'ha lluhit.

La vinguda d'aquell Orfeon de Zamora quins coristas no saben nota ha sigut un fracás. El concert del Tivoli ho diu bé prou. ¿Ahont era la colonia castila?

Aquella colonia que invadeix las cadiras del Passeig de Gracia perque per 10 céntims els hi dexan estar cinch horas asseguts, no va tenir una pesseta per anar a sentir als seus compatriotas.

L'Ajuntament es el qui n'ha sortit més perdent, votant una cantitat que may se l'han vista tots els castils plegats y obsequiant a un coro que no's pot ni comparar ab el de la Banya.

Desenganyis el Centro Castellano y no torni a embolicarse en organizar escursions artísticas d'aquesta naturalesa a Barcelona. El Duero de Zamora sols pot passar per excelent a Puebla de la Mujer Muerta ó a Navacarnero.

La falta d'espai no'ns permet publicar con fora nostre desitj el cartell dels Jochs Florals de Santa Coloma de Farnés, instaurats per la Lliga Regionalista d'aquella població y l' dels Jochs Florals de Badalona que ha organísat el Centre Catalanista "Gent Nova".

En abdos s'hi ofereixen valiosos premis.

Model d'informació.
Retallém de El Liberal de diumenge:

Un individuo de la comisión dirigió la palabra a la muchedumbre diciendo que la gran figura de Pi y Margall había logrado reunir en aquel acto representaciones de todos los partidos y de todos los CONOCIMIENTOS HUMANOS.

El Sr. Corominas habló a continuación recordando que se habían allí reunido representaciones de todos los CONOCIMIENTOS HUMANOS...

Me sembra que al redactor que ha fet aixó no li sobran CONOCIMIENTOS HUMANOS. O més ben dit n'hi sobran desde'l moment que'n fa tan gasto.

La Gaceta publicaba una R. O. autorísant al Ministerio de G. y J. pera fer efectivas 60.000 pessetas pera indemnizar dels certificats perduts a Correos durant l'any 1903.

¿Cóm es que's perden tants certificats? Perque segons caleuls s'haurán perdut durant l'any 1903 la friolera de 1200 certificats.

¿No'ls hi sembla que hi ha martingala a n'aquí? A mi també.

Reunida la Comissió de Consums va rebre un paquet cuydadosament embolicat que un cop despatat per un individu de la Comissió va resultar que contenia un parell d'hermosas orellas de burro!

De moment hi va haver un gran susto, donchs alguns individuos instintivament se posaren las mans a las propias orellas pera cerciorarse de si eran aquellas las d'ells, pero després se vegé qu'era una broma d'algué que d'una manera tan gráfica denunciava la existencia d'escorxadors de burros que segons veus hi han en alguns llochs dels aforas de Barcelona.

En Salmeron las segueix empujant pel cantó de la moderació.

El seu discurs de Burgos el podria molt be firmar el mateix Mella ó Nocedal.

Vegis la mostra.

«No lastimaremos los sentimientos legítimos.»

«Seremos justos y respetuosos con la conciencia.»

«Hasta el clericalismo podrá disfrutar de los beneficios de nuestro régimen liberal.»

«No somos violentos ni fanáticos.»

«Los radicalismos se nutren de ideas pero son contraproducentes para implantarlos de momento.»

«Otro principio debemos sustentar y es el de que la fuerza sólo sirve para la defensa de la nación.»

«Serán partidarios de la guerra los enemigos del progreso.»

«Hay que dominar las impaciencias. Francia necesita 36 años para realizar su obra.»

Y ab lo apuntat n'hi ha prou.

Durant la Revetlla de Sant Joan, no's registrá a Barcelona ni pels aforas el més petit incident de barallas, pitimas, etc., y aixó que tot Barcelona era al carrer.

En cambi en la Verbena de la Florida de Madrid hi han hagut dos morts y ganivetadas a trompons; barallas a desdir y pánichs a arrobos.

No s'hi fan comentaris perque no te res d'estrany que a Europa succeheixi tot molt diferent de l'África.

La interinitat d'en Corominas va llarga. El ministre d'Agricultura que ha vingut a Barcelona y ningú se n'ha adonat, va escriure a Madrid dihent que no era tan fero el leon como lo pintaban y que fins tenia modos y no menjava monárquichs encara que fossin ministros.

No estranyariam que'l millor día ens el fessin Alcalde de R. O.

S'avisas als que s'engrescan ab las concesiones que venen de Madrid, que el R. D. disposant sia permés a telégrafos y teléfonos, l'us de todas las lenguas y dialectes, es una gran ensarronada.

La forma en qu'está redactada la lley eximeix als empleats del deber d'admetre despaigs en catalá si aquells no'n saben. Y ja mirarán que no hi hagi cap empleat que'n sábiga!

Dos guris que potser coneixent las simpatías del accidental envers tot lo catalá, volían fer mérits, varen prohibir el dissapte passat als concurrents a la Plassa Royal el ballar las sardanas que tocava la cobla de Cassá de la Selva.

El públich va protestar y els guris se varen treure'l sabre.

El públich continuá protestant y ja estava a punt de fer ballar el tango als meritissims guras, quan tot de cop apareix la pudó y'ls civils.

Per aixó'l públich se sortí ab la seva y entre viscas a Catalunya y a la Sardana, se reprengué la dansa nacional catalana.

Proposém que's regali als valents municipals un mapa de las naciones asiáticas y un manual de buenas formas.

Tampoch la companyia del carril te la culpa de lo que ha passat a Jiloca.

No hi ha com tenir bons padrins.

Veyam si obrarán igual el día que descarrili un tren ple de ministros ó de... lo altre.

L'Ardid deya en l'enterro d'En Valentí Almirall que si ell moria ab diners, no passaria'l portal de cap cementiri perque no volia ser enterrat.

Va dir que's faria cremar.

No hi tenim res que dir; y si vol ferho ara ja pot; per nosaltres no estigui.

Copiém de La Campana de la Barra:

«a monarquía se'n va la monarquía s'acaba...»

La cansó cert qu'es bonica

peró'm resulta un xich llarga.

Donchs ja pot esperarla sentat el Sr. Wat aquest cansó perque'l final encara trigarà a venir. Perque'l final encara s'hi ha de posar; y no li posarán en Lerroux, Salmerón, y etc.

En Sebio va parlar en l'acte de la colocació de la lápida a la casa ahont va naixer en Pi y Margall, y va dir entre otras cosas que era de recordar la memoria d'En Pi sobre tot en estos tiempos de tanta inconsecuencia política en algunos hombres.

Home Sebio: ¿que no ho veyas que hi havia en Vallés y Ribot?

DE FORA

TARREGADA DE VALLS

—Escolti, senyor Alsa-Prem; (pregunta Marfull).

—No van acordar's repúblicas Unionistas subdits de Canals, que'ls càrrechs professionals en las escuelas de las Arts y Desperdicijs, foren otorgats als fills de Valls, mediant sollicituts y en legal concurs?

—Sí senyor.

—No van presentarse vint sollicituts de altres tans individus (fills de Valls) que públicament han acreditat actitud, ilustració, inteligencia y coneixements necessaris pera desempenyar lo càrrech que sollicitavan?

—Sí senyor.

—Com se explica donchs, el nomenament del propietari y exguindilla Palau pera escribano de contaduría, sent FORASTÉ y no habitar en la localitat?

—Pues... procediments polítichs de'ls lerrouxistas.

—Es legal, aixó, en homes que ahir cridavan Legalidad ó sangre, y avuy's permeten dirse republicans regeneradors, ó bé es degut á que no tenim á Valls ningú apte per desempenyar l'empleo d'embruta papers?

—Segons va dir lo Padró qu'es xicot, que'en sap un cau, no senyor: no'n tenim cap. Encara que sembli estrany ningú sab llegir, ni escriure, aquí sols sabem llaurá y degut á aixó mateix avuy Padró, es concejal.

Y... li faré present al mateix temps, senyor Marfull, que aquí no's tracta de una escola de ensenyansa, sino de un asilo polítich que, quatre desprestigiats é incapacitats cobran un bonich sou... per limosna.

Si la República gastronómica de Lerroux governava la nació, (que será el día en que poguém posar cascabels á la lluna) los empleos de'l Estat se repartirían en la següent forma:

President lo Noy de Tona, Badó, per el rectorat, Muchelis, primer alcalde y lo Compte, concejal; per professors... nombraríam los que avuy tenim nombrats.

Com que tinch por que'l meu amic director me passi per las armas, per avuy prou: la setmana entrant tractaré de Palau y Companyia.

ALSA-PREM

Figueras

Sr. Director de LA TRALLA.

—Qué no ho sab que la fulla que 's publicá dos días avans del meeting catalanista no va ser pagada per el que la vá dictá?

Tal com sona. Com suposo ho ignora; donchs si senyor, porque's fassi càrrech de si la gent d'aquí del partit (lerrouxista) ó federal, son ó no amants del progrés, que quan el cursi del diputat va ensenyarho, segons ell pera publicarho en lo seu diari, orgue dels exaltats, ja tenim la gran jarana de dos ó tres que per donar importancia al escrit del seu (pastor), tractaren de fer las fullas, y com á grans patriotas tots las volían pagar, pero com que entre ells s'hi trobava un notari molt exaltat, excusat es el dir que gastant una mica d'oratoria d'estar per casa, com sol gastar ell, no varen tenir més remey que cedirli á pagar.

Y lo casual del cas, que el tal subjecte 's trobava soci del Centre Catalá, que avuy no ho es densa del meeting en vista de la marxa que diu que porta el Centre, donchs una vegada més nos ha demostrat la molta ignorancia que té d'alguns partits y lo toca campanas qu' es, perque no sab encara que dintre del catalanisme hi cap tothom com nos ha demostrat, perque quan l'orador nos ho vá recalcar, ja tenim exaltat al home donant un crit subversiu de morin els (clericals), y en vista del éxit que havia tingut, com si li posessin una piula á las... calsas, s'aixeca y cap á caseta per un si acás guarda la... esquena, y aquesta nota discordant no la ha donada; ab aixó sol basta perque un home com ell de idees anarquistas, socialistas, república unitari, lliurepensador y altres idees, donchs lo que lliga ab 'ls peus ho desfá ab la cua.

Quan per última vegada's va presentar per diputat un tal Vilallonga, conservador y de idees religioses, se'n vá ell entregantshi en cos y ánima, fentli elogis del seu partit y que procurés per tots los medis poder lograr treure algun notari d'aquí (pero quedantshi ell), y al any següent sortine una república y fer lo mateix, ab aixó quín cas n'hem de fer d'aquets caragirats? Vaya senyor Dalí no s'en desfassi.

Disposi del seu amic Juny, 24 de 1904.

FRISSETLA QUE PICA

Premiá de Dalt

Sr. Director de LA TRALLA.

—Vol fer lo favor de dirme, que s'ha fet d'en Font-Tapada de Premiá de Mar?

Va anunciar que diria el per qué desde el 8 de Setembre del any passat no's celebra missa en lo Santuari de La Sisa. Va anunciar que explicaria qué eran aquells crits de ¡lladres! ¡lladres! que donava nostre batlle perpétuo senyor Barbut, tot sortint d'una sessió endemoniada.

La República com la somiava en Pi

Si acás vosté, senyor Director, ne té noticias, esplíquinos: ¿per qué aquella Font-Tapada s ha tornat Font-Aixuta? ¿Es que té por de dir las veritats de lo que passa á Premiá de Dalt?

Convé saberho, per saber á qué aténdres s. s. s 25 Juny de 1904.

ARGENT-VIU

Tànger

Sr. Director de LA TRALLA.

Rebut heliograma TRALLA, referent corresponsal Premiá de Dalt, Argent-Viu.

Correspon per telegrama Marconi, establert Ceuta.—Tarifa—TRALLA, Barcelona.

Carta enviada Fíbio interceptada, agents Roghi. Carta enviada Gnom perduda, correu d'Espanya, inútil com el marroquí. Ellas explicaban: Qüestió Capella Sisa, culpable Cap de Ferro y batlle perpétuo Barbut.

Mall y enclusa.

Gobernador y Bisbe indiferents al cult practicat desde 'l siglo XIV;

Ajuntament defensa drets poble, Rector s'ho vol fer seu. Estirgassadas banda y banda, han romput fé, verge Sisa.

Tot marroquinadas. Jo mitj á preu. Clima Tànger ardent. Guerra civil ardent. Qüestió Rárculi. ardent. Argent-Viu massa ardent, prengui titla.

FONT-TAPADA

Sant Boy

Sr. Director de LA TRALLA.

Pera que's vegi la conseqüencia y la barra que tenen tots aquests fraternos y menja-capellans, vaig á donarli compte d'un fet que's demostrará, una vegada més, com son uns farsants y embusteros.

El massover de can Codina, fraterno d'aqueixa vila y home capás de menjar-se un parell de monjas cada día, ha tingut la pega éll y quatre més de la seva familia d'agafar la verola. Ab molt bon acert l'home va enviar recado á la Fraternitat demanant en nom d'ella anessin alguns socis á cuydarlos y'ls facilitessin lo menester pera curarse puig se trobaban sense auxili de ningú y no trobaban qui vulgués cuydarlos. Clar está que immediatament la benemérita (?) Fraternitat se reuní en Junta general de socis y ab la més completa unanimitat acordaren que si... tenia feyna que se la fes, puig aixó d'esser soci d'una Fraternitat no vol pas dir que's tingui de pendre tan al peu de la lletra, puig le mot non faite la chose, se digueren élls y l'hi enviaren dos germanas de la caritat pera que'l cuydessin.

Ab tot lo que hi dit queda ben demostrat que'ls castils tenen molta rahó ab aquell aforisme que diu una cosa es predicar y etc... y'ls republicans d'aqueixa vila son una colla de farsants y embusteros.

JOANET DEL BORINOT

27 Juny 1904.

Constantí

Sr. Director de LA TRALLA.

Mal any pels cacichs d'aquesta vila, que sols viuen amatents á son profit: los uns predicantnos sempre que allarguém las mans pera donarllosi nostras pessetas; los altres, fentnos veure que Constantí es un poble perdut, que no s'hi pot fer res de profit; que dormim, que aixis fan lo que volen. ¡Vaja, ja n'hi ha prou; vinga LA TRALLA y fuetada que caigui.

L'apotecari, tenia lo propósit de fer picar los ennegrits sócols de las pilastres de la iglesia, llástima que son amic, aquell que arreplega aixams y te duas carreras, no li deixi fer. Crieu corps...

Preguem al senyor Alcalde que fassi arreglar lo conducto de las ayguas de las fonts públicas que are tothom pot porquejar en perjudici de la salut del poble; si no te diners nosaltres li contarem los qu'entran cada any al municipi, fins are que no paga ningú.

A aquestos manos que renegan del catalanisme

La que are s'estila

y'ls sab tant de greu que s'obrin los ulls dels que fa tant temps trevallen, pagan y callan, que prengan paciència y tila, que per tothom arriba'l dia, y are que tenim LA TRALLA á las mans no hi ha mes remey que ferla petá.

Hasta un altra, senyor Director y mani á la

ESTISORETA

Vidreras

Sr. Director de LA TRALLA.

Ab el permis de vosté vaig á fer dugas preguntas á n'el nostre nano que francament á ser veritat, no ho fa no mes que'n Leruc; jo hem creya senyor Francisquet, que quan un amo está cansat d'alguns dels seus dependents y determina suspéndrels dels seus càrrechs, era obligació de dit amo lo satisfelshi lo que bonament haguessin guanyat ab son treball: pero vosté segons diuen encara no ha pagat els honoraris devengats per l'ex-Secretari y Agutzi. ¿Es aixó veritat?...

Y donchs alló d'aquell famós aviso que si mal no recordo's destinaba una cantitat á n'aixó. ¡Ay Francisquet! si administras tan b'ls interessos del poble, com fas y has fet ab los del Casino, ni á la casa del pueblo't guanyan. Donat pressa á pagar á n'aquests dos pobres cafunccionaris que bé ho necessitan y ho mereixen, y creume, tancat á casa teva y cuydat no més que de fer bunyols y... buenas... demócrata, expresions al pop y á n'en cullera.

Per falta d'espai deixo la segona pregunta per un altre, y té la paraula l'amo Autonomista.

FUET

Martorell

Sr. Director de LA TRALLA.

Molt senyor meu: L'hi prego la inserció de la present.

Llibertat, es la facultat que 's disfruta en las naciones ben gobernadas de fer y dir tot lo que no se oposi á la llibertat dels més.

Llibertinatje, es lo desenfreno en las obras ó paraulas.

Entenguincho 'ls republicans de canama del carrer Nou, que celebrant la festa de carrer lo dia de Sant Joan y enfront á la histórica capella de dit Sant, posan rétors ab lletres de motillo, que diuen: «Reinará la República», «Viva la unión», «Viva el progreso, tierra y libertad», «Abajo el caciquismo y la reaccion». Aquesta provocació quan l'han feta los qui titlleu de cacichs y reaccionaris? Apreneu una mica d'educació y lograreu la conseqüencia que vos falta. ¡Ah! Y si vos encostipa... lo remey més radical es una tassa de tila.

Una pregunta al senyor Alcalde republicá: ¿En lloch d'invertir els fondos de la caixa municipal en cambiar los guarda rodas de puesto, no 's podrian mudar las aceras del carrer de Noya? Ja ho faria... pero es massa absolut y si no li bé de gust...

Ab las més expressivas gracias m'asseguro de vosté afectíssim y s. s. 25 Juny 1904.

Premiá de Mar

Sr. Director de LA TRALLA.

En ma última li deya que li explicaria el veredict que donés el jurat. En lo reglament de aqueix Centre hi ha un article que diu que quan la junta cregui que algun soci falti ab algun article del reglament deurá sometrel al jurat que's compon de set individus los quins son reelegits cada any; tinch de comensá per dí que la junta falta altra volta al reglament, donchs, va permetre que'l jurat se portés á cap no peguensi du, donchs, haventse de compondre de set individus no n'hi havian no mes que sis, los quins en sa majoria's mouhen y fan lo que encapritxa á la Junta general.

En un altre article diu que'ls acusats deuen nombrarse defensors, cosa que compliren los acusats, per cert que desde LA TRALLA em prenh la llibertat de felicitarlos no sols perque tiraren en cara la vritat á la Junta general representada alli pels lerrouxistas, senyors vis-President y Secretari, sino perque ab tanta oratoria defensaren la

vritat tan amarga per molts dels socis d'aqueix Centre.

No se com ferho per no ferme massa llarch, donchs, si aixis no ho fes crech que no me arribaria á fe entendre, donchs, lo veredict es molt enredat.

Lo jurat se ha de compondre en lo possible dels individus que tinguin las inteligencias mes claras; y horrorisintse senyors, fins hi ha algun individu del jurat que no sap ni llegir ni escriure. Los defensors hi sen it á dir (donchs lo judici fou á porta tancada com de costum) preguntaban al vis-President quina falta havían comés los seus acusats y encare's la hora que'ls ho á de saber dir; lo vis-President deya que no va ser política la vetllada y un defensor li pregunta ¿que vol dir política? y ell va dir que no ho sabia pero per tota rahó deya que la vetllada no va se política, aquest president es de aquells que's volen dir republicans y no saben lo que es república, no mes coneix á n Lerroux y prou.

Mentres durá lo judici lo caciquisme republicá estava en moviment.

Los acusats, que eran sis, foren condemnats en la següent forma, quatre de ells á sis mesos de purgació, es dir que no tenen dret á subsidi y els altres dos es un verdader embolich, lo quin aixeo per altra carta.

Perque vegin la poca tolerancia dels lerrouxistas res mes los diré si no que quan baxaren los defensors de la sala hi hagué una demostració de desagrado propia de la ignorancia y del despotisme.

UN OBRER
(De la «Amistat Obrera»)

Sant Feliu de Guixols

Sr. Director de LA TRALLA.

Dilluns d'aquesta semana, las Fillas de Maria de aquesta ciutat, van organisar una romeria per anar á la vehina ermita de Nostra Senyora del Remey. Enfutismats alguns republicans d'aquets que entenen que la llibertat ha de eser per ells sols, llogaren á una orquesta pera que toqués sardanas y especialment la Marsellesa, devant de l'iglesia parroquial, pera que quan els pelegrins tornessin hi hagués desordre, com efectivament hi va ser y no pas petit. No comprendém com l'Alcalde, que's titula republicá federal, y enteném nosaltres, que un alcalde tingui las idees que vulgui, com á principi d'autoritat ha de vetllar sempre per la seguritat personal dintre la població; no s'ens explica donchs com aquesta vegada per satisfacer els mals desitjos de sos correligionaris, dongués permís pera que las sardanas se toquessin en dit lloch, veyent com era de preveure que hi hauria un conflicte. Nosaltres, y ab nosaltres tots els que volen la verdadera llibertat per tothom, no fem més que protestar dels grans atropells de que foren victimas els de la romeria, y censurant durament al Alcalde com á verdader responsable de aquets fets; perque si hagués obligat á fer tocar las sardanas en altre lloch, com per exemple al passeig, avuy no tindriam que lamentar aquets succeoss, que tan poch diuehn á favor de la cultura y civilisació d'un poble.

LLAMP

Cartera de Comunicacions

Japet.—No va enlloch. Potser algún día li surti millor.

Manito.—Vosté te alguna bona condició. Apliquis y alguna cosa anirá.

J. O. de Gracia.—Com qu'hem tingut d'avensar un día per rahó de la festa, ha arribat tart y en el número vinent no resultaria d'actualitat. Envihi que'ns agrada.

Fuetayre Olotí.—Anirá.

Janot.—El gravador no's ho ha pogut enllestir. Anirá la setmana entrant.